

aan:
programma.tatasteel@noord-holland.nl
projectgroenstaalfase1@ODNZKG.nl
omgevingsnieuws@tatasteel.eu

Stichting Frisse Wind.nu
van Ogtropweg 16
1949 BA, Wijk aan Zee
023 2060023
mail@frissewind.nu
www.frissewind.nu

Datum: 23 april 2023
Reactie en verzoek om onafhankelijk onderzoek t.b.v. Heracless-Groen staal

Geachte gedeputeerde, Jeroen Olthof, directeur ODNZKG, Loes vd Maat en directeur Tata Steel Nederland (TSN) Hans van de Berg,

Hierbij maakt Stichting Frissewind.nu, ook namens Gezondheid op 1 en Milieuplatform IJmuiden Noord en onze brede achterban van +3500 bezorgde inwoners, gebruik van de mogelijkheid om reactie te geven en te vragen om onafhankelijk onderzoek op basis van het voornemen voor besluitvorming en participatie ten behoeve van het project Heracless-Groen Staal van TSN.

Eerder deden wij samen met Dorpsraad Wijk aan Zee en Milieudefensie¹ de volgende oproep:

- TSN moet een klimaatplan opstellen dat in lijn is met het klimaatakkoord van Parijs, zodat we zicht blijven houden op een maximale opwarming van de aarde met 1,5 graad. Dat betekent een reductie van de uitstoot van minimaal 45% in absolute zin, in 2030.
- TSN moet aan milieu-, gezondheids-, en omgevingsvoorwaarden voldoen én het effect van de uitstoot van TSN schaadt niet langer de gezondheid van omwonenden. Daarom moet kookgasfabriek2 zo snel mogelijk worden gesloten, uiterlijk 1 januari 2025
- Voordat onomkeerbare besluiten worden genomen, moet onafhankelijk worden vastgesteld wat de klimaat-, milieu-, gezondheids- en omgevingseffecten zijn van alle activiteiten door TSN (en onderaannemers) tijdens de ombouw en na implementatie van de plannen.

Het stelt ons zwaar teleur dat aan deze oproep vooralsnog geen gehoor is gegeven. Heracless-Groen Staal en de Roadmap+ geven in de huidige opzet geen urgentie aan de directe impact van Tata Steel op de volksgezondheid.

Dit gaat bovendien in tegen de motie Leijten/Van Raan² dat er geen nieuwe subsidierelaties mogen worden aangegaan zonder harde afspraken over de behalen gezondheidswinst in de omgeving van Tata Steel Limited en de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid³ om uitvoering te geven aan de wettelijke plicht en maatschappelijke verantwoordelijkheid om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies.

Zoals u weet, staan wij op voor de rechten van de mensen in de omgeving van TSN. Bij ieder plan, bij ieder beleid, bij iedere vergunningverlening en bij het monitoren en handhaven, moeten mensenrechten en kinderrechten⁴ in relatie tot de leefomgeving centraal staan en worden getoetst. Als schending ook maar dreigt, moet het direct anders. Wij vragen u daarom:

¹ [Oproep: geen staatssteun naar Tata Steel zonder harde randvoorwaarden — Milieudefensie](#)

² [Motie van de leden Leijten en Van Raan over geen nieuwe subsidierelaties zonder harde afspraken over gezondheidswinst](#)

³ [OVV: Betere bescherming tegen industriële uitstoot is mogelijk en noodzakelijk](#)

⁴ [Kamerbrief over reactie op de aanbevelingen uit de 4e cyclus van de Universal Periodic Review](#)

Zet gezondheid nu ècht op één

De kaders van Heracleus-Groen Staal zijn in de huidige opzet te vaag en teveel gericht op het in stand houden van de huidige voorwaarden ten gunste van de bestaande bedrijfsvoering en ten koste van de gezondheid van omwonenden, de directe leefomgeving en het klimaat. Het plan zou nu al harde, concrete, onafhankelijk te verifiëren en juridisch te borgen kaders met betrekking tot gezondheidswinst, CO₂- en stikstofreductie moeten bevatten. Dit zou bovendien de lijst met kaders moeten staan en het al dan niet in stand (mogen) houden van de huidige productiecapaciteit (8 miljoen ton per jaar) zou hier op moeten worden aangepast.

Uit de kaders gezondheidswinst, CO₂- en stikstofreductie volgen de volgende randvoorwaarden:

1. Een verhoogde ambitie om de **uitstoot** van grof stof, fijnstof en zeer zorgwekkende stoffen zoals PAK's en zware metalen terug te brengen naar **bijna 0**
2. Met daarbij **focus** en **prioriteit** op de voor de mensen en omgeving **meest schadelijke** (lage en diffuse) **bronnen**
3. **Gegarandeerde sluiting** van **Kookgasfabriek 2** uiterlijk in **2025** en **Kookgasfabriek 1** uiterlijk in **2030**
4. Een middels de maatwerkafspraken **verankerde versnelling** voor het voldoen aan de grenswaarden van het **provinciaal geurbeleid**⁵ voor de kookfabrieken en de Oxystaalafabriek in 2025 (in plaats van 2027)
5. Het zo snel mogelijk behalen en behouden van de (oude) **WHO advieswaarden (2005)**⁶ voor **fijnstof** doch uiterlijk in **2030** en daarna het zo snel mogelijk behalen en behouden van (geactualiseerde) **WHO advieswaarden (2021)**⁷ voor fijnstof doch uiterlijk in **2035**
6. Het zo snel mogelijk behalen en behouden van geactualiseerde **WHO-richtlijnen (2018)**⁸ voor **omgevingsgeluid** doch uiterlijk in **2030**
7. Het **verminderen** van de uitstoot van **stikstof** met **50%** uiterlijk in **2030**, in lijn met de algemene stikstofdoelen voor Nederland
8. Een **CO₂-reductie** van **60%** in **2030**, in lijn met de kabinetsdoelen

Wij vragen het bevoegd gezag / onze overheid om gezondheid nu ècht op één te zetten, mensen- en kinderrechten voorop te stellen en bovenstaande randvoorwaarden onderdeel te maken van de kaders en/of maatwerkafspraken en alle voortvloeiende procedures.

⁵ [Met geurbesluit pakt OD NZKG geuroverlast Tata Steel aan](#)

⁶ [WHO \(2005\)](#)

⁷ [New WHO Global Air Quality Guidelines aim to save millions of lives from air pollution](#)

⁸ [Environmental noise guidelines for the European Region](#)

Baseer plannen en prioriteiten op onafhankelijke vastgestelde data

De Onderzoeksraad voor Veiligheid geeft het bevoegd gezag op TSN de aanbeveling om ten minste te zorgen voor zicht op (en toetsing van) de emissies van bedrijven.

In het geval van TSN is bekend dat het huidige inzicht in emissies incompleet en incorrect is:

- Het volledige en onafhankelijke inzicht in de uitstoot van ZZS is nog altijd niet compleet⁹, Pas als we exact weten wat en waar vandaan (welke fabriek, welk onderdeel en welk emissiepunt) wordt uitgestoten, dan weten we wat het sluiten en/of aanpassen van bepaalde onderdelen oplevert
- Er is nog altijd een onverklaard verschil van factor 5 op PAK's¹⁰ tussen berekeningen van TSN voor elektronisch milieu jaarverslagen en de metingen van RIVM
- De omgevingsdienst ODNZKG heeft aangifte gedaan wegens de onjuiste kalibratie van het continue stof monitoren van de kookgasfabriek 2¹¹
- De ODNZKG treedt handhavend op tegen overschrijding van PAK bij kookgasfabriek 2¹²
- Bij het laatste depositie onderzoek van RIVM werden opnieuw in de IJmond grote hoeveelheden PAK en metalen aangetroffen. Er is nog geen dalende trend zichtbaar sinds het eerste onderzoek in 2020¹³

Er zou in opdracht van het ministerie I&W onafhankelijk onderzoek plaatsvinden naar de impact van de waterstofroute. Zover bekend heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Het RIVM publiceert in mei 2023 een proof of concept (POC) om vast te stellen welke bronnen de meeste impact op de gezondheid kunnen hebben.

Wij vinden dat inzicht in de volledige en onafhankelijk geverifieerde uitstoot een noodzakelijke prioriteit is. Op basis van deze data zullen de impact van roadmap+ en plan Heracless herijkt moeten worden.

Wij vragen het bevoegd gezag / de omgevingsdienst / onze overheid om volledig onafhankelijk onderzoek uit te voeren, de data van Tata te verifiëren en plannen door te rekenen op basis van de nieuwe en gekalibreerde uitkomsten.

- Volledig overzicht van de uitstoot van ZZS vanaf alle bronnen op het terrein (TSN en onderaannemers) inclusief incidenten en diffuse bronnen
- Volledig en onafhankelijk (gekalibreerd) inzicht in de uitstoot van PAK's en BAP (fijnstof en grofstof) bij beide kookfabrieken inclusief: puntbronnen, diffuse bronnen (ook lekkages), blustorens (incl. lekkages aan de onderkant), incidenten en onderhoud (degrafiteren, onderhoud afzuigwagens, affakkelen, zwavelgaslekkages, deurlekkages, etc)
- Onafhankelijke verspreidingsberekeningen inclusief luchtstromen op basis van geografische en meteorologische omstandigheden
- Afgeronde gezondheidskundige risicoanalyse door RIVM (POC)
- Verificatie van de 50% reductie PAK's emissie claim in fijnstof en grofstof
- Evaluatie van de emjr's gezien de misstanden met PAK's in het verleden
- Een afgeronde evaluatie van het luchtmeetnet

⁹ [OD NZKG eist ontbrekende gegevens ZZS-emissies Tata Steel](#)

¹⁰ [RIVM-onderzoek bevestigt: Tata Steel-terrein grootste bron van PAK en metalen in de IJmond](#)

¹¹ [Omgevingsdienst doet aangifte tegen Tata Steel](#)

¹² [Update waarschuwing en nader onderzoek uitstoot Kookgasfabriek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied](#)

¹³ [Depositie onderzoek IJmond najaar 2022. Monsternamen en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmond regio | RIVM](#)

Zorg voor inzicht in directe impact en risico's voor omwonenden voor, tijdens en na de verschillende uitvoeringsfases van Heracless

Een bouwtraject met deze omvang en over zoveel jaren op een paar honderd meter van woonwijken zal in de verschillende fases verschillende vormen van (veiligheids,- en gezondheids) risico's en nog meer extra overlast met zich meebrengen. Gedegen berekeningen van deze reële risico's ontbreken. Er wordt niet transparant over deze risico's gecommuniceerd. Dit is extra stuitend gezien de huidige druk op omwonenden. Ook zien wij geen enkele risicoanalyse met betrekking tot veiligheidsrisico's voor de directe omgeving tijdens en na afronding van het langjarige project.

Daarbij denken wij o.a. aan:

- Extra geluid- en stofoverlast tijdens sloop- en bouwwerkzaamheden en door zwaar transport
- Risico's door saneringswerkzaamheden op het terrein incl. (historische) bodemverontreiniging
- Dubbele uitstoot, extra geluidsoverlast en veiligheidsrisico's tijdens de test- en transitiefase
- Externe veiligheid door gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen
- Onvoorzien vertraging

Wij zijn van mening dat TSN inzicht moet geven in de impact op omwonenden tijdens de verschillende fases van plan Heracless. Wij verwachten dat zo'n grote ingreep, hoe gewenst ook, niet zonder nog meer overlast zal zijn en dat omwonenden een keus moeten hebben of zij een hogere belasting nog kunnen dragen. Wij zijn van mening dat TSN hier buitengewoon hoge prioriteit aan moet geven.

Wij vragen TSN om een volledig transparante en realistische roadmap met mate en data van voorstelbare en voorspelbare hinder. Wij vragen een open en eerlijke dialoog over hoe de overlast zoveel mogelijk beperkt wordt en hoe omwonenden gewaarschuwd worden in geval van incidenten en calamiteiten. Wij verwachten harde afspraken over het waarborgen van de veiligheid en leefbaarheid voor omwonenden inclusief zaken zoals geluidsoverlast, werktijden en -perioden, een alarmeringssysteem en proactieve schadeloosstellingen voor omwonenden die deze overlast niet langer kunnen of willen dragen.

Stel bovenstaande kaders als basisvoorwaarden voor een volledige revisievergunning, m.e.r.-procedure en NRD

TSN stelt aan het begin van de m.e.r.-procedure een zogenoemde "Mededeling Voornemen" en "Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)" op. In de NRD staan de kaders benoemd waarover het m.e.r. onderzoek zal gaan. Verschillende thema's, zoals geluid, luchtkwaliteit en veiligheid worden hierbij verkend. Ook worden in het m.e.r. verschillende varianten en alternatieven – binnen de opgave en randvoorwaarden – bekeken. Wij zijn van mening dat onze bovenstaande kaders (gezondheidswinst, CO₂- en stikstofreductie) en onze (aanvullende) voorwaarden de basis moeten vormen voor zowel deze m.e.r.-procedure als de NRD.

De OVV concludeert dat "zowel de provincie als de rijksoverheid strengere emissienormen kunnen opstellen, die dan in de vergunning aan Tata Steel kunnen worden opgenomen". Wij zien in deze uitspraak de noodzaak van een volledige revisievergunning inclusief een volledige m.e.r. en tot uitvoering moet worden gebracht. Een m.e.r. slechts gericht op nieuwe en/of gewijzigde installaties is o.i. dan ook volstrekt onvoldoende en zal niet bijdragen aan de noodzakelijke gezondheidswinst voor de inwoners van de IJmond.

Wij vragen TSN en de overheid om zich te verschonen van de huidige (ruime en complexe) revisievergunning en de kans aan te grijpen het vertrouwen met de omgeving te herstellen door te kiezen voor een volledige revisievergunning voor alle installaties (bestaande en nieuwe) inclusief alle onderaannemers en de bijbehorende m.e.r.-procedure en NRD hierop te baseren.

Doe recht aan een waardig participatieproces

Tenslotte willen wij nogmaals onze zorgen uiten over het participatieproces zoals nu is ingezet. Kritische omwonenden voelen zich **onveilig** om te participeren in een proces geleid door Tata Steel. Het dossier is te **complex** en de tijd om te reageren is te **kort**. Cruciale **informatie ontbreekt** en is niet onafhankelijk getoetst. De huidige **kaders zijn te strak, geven geen invulling aan de gezondheid van omwonenden** en bieden te weinig ruimte voor alternatieven.

Omwonenden wordt o.i. met het mes op de keel een zogenaamd groene utopie voorgespiegeld. Zij krijgen op geen enkele wijze een realistisch beeld van de periode daarna toe en de blijvende nadelen en risico's in de situatie daarna. Er mag niet gepraat worden over de verschillende technische routes, terwijl juist die veel verschil maken voor de gezondheid. Daar moet het juist WEL over gaan. Wij willen echte participatie en dialoog en geen PR-praatje en informatieoverdracht, want dat is wat er nu gebeurt.

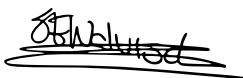
Wij vragen alle partijen taboes van tafel te halen en wij vragen TSN alle scenario's en bijbehorende informatie openbaar te maken en transparant te zijn over alle gemaakte afwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de keuze voor het Heracless-Groen staal-plan, inclusief voor- en nadelen, zoals toegezegd door TSN tijdens de hoorzitting in de 2e kamer d.d. 19 april 2023. Pas wanneer duidelijk is hoe en in welke mate ieder scenario dat op tafel heeft gelegen de maatschappelijke belangen (gezondheid, schone leefomgeving en klimaat) en de bedrijfseconomische belangen van TSN dient, kan een transparante en gefundeerde weging worden gemaakt van deze keuze en kan het Heracless-Groen staal-plan op waarde worden geschat. Deze scenario's moeten bovendien door de overheid worden vergeleken met beschikbare alternatieven zoals dat van Zeester Groep en Marjan Minnesma van Urgenda, zoals gepresenteerd tijdens de Dorpsraad jaarvergadering op 12 april 2023 in Wijk aan Zee. Wij vragen de overheid om stelling te nemen voor het scenario dat op de meest korte termijn de meeste gezondheidswinst oplevert en binnen de in deze brief besproken kaders voor stikstof en CO2 blijft.

Met vriendelijke groet,

Sanne Walvisch,
Frisse Wind.nu

Antoinette Verbrugge,
Gezondheid op 1

Dirk Weidema,
Milieuplatform IJmuiden Noord

Dorpsraad Wijk aan Zee

Aan:

programma.tatasteel@noord-holland.nl

projectgroenstaalfase1@ODNZKG.nl

omgevingsnieuws@tatasteel.eu

Betreft: reactie eerste fase Heracless-Groen Staal

Wijk aan Zee, 2 mei 2023

Geachte Gedeputeerde Staten, Gedeputeerde de heer J. Olthof, geachte directeur OD NZKG, mevrouw L. de Maat en geachte directeur Tata Steel Nederland (TSN) de heer H. van den Berg.

Hierbij maakt Dorpsraad Wijk aan Zee gebruik van de mogelijkheid om reactie te geven en te vragen om onafhankelijk onderzoek op basis van het voornemen voor besluitvorming en participatie ten behoeve van het project Heracless-Groen Staal TSN. De Dorpsraad Wijk aan Zee heeft als hoofddoelstelling het bevorderen van de leefbaarheid en gezondheid van de inwoners van Wijk aan Zee. In het belang van gezondheid van de inwoners (en omwonenden) en in dat kader de omliggende natuur (waaronder water) en Natura 2000-gebieden dienen wij de volgende reactie in.

Het voornemen van de Provincie Noord-Holland en Tata Steel IJmuiden (TSN)

Wij hebben kennisgenomen van de door de Provincie Noord Holland en Tata Steel IJmuiden vrijgegeven documenten:

- Notitie voornemen Heracless-Groen Staal **van de Provincie Noord-Holland in afstemming met Tata Steel IJmuiden** d.d. 21 maart 2023;
- Participatieplan Heracless-Groen Staal **van Tata Steel** d.d. 16 maart 2023;
- Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal.

Wij hebben kennisgenomen van het proces van participatie: dat omwonenden en belangstellenden tussen 22 maart en 3 mei 2023 (6 weken tijd) het volgende kunnen aandragen in reactie op het voornemen van de Provincie in afstemming met Tata Steel en het participatieplan van Tata Steel.

Tussen 22 maart en 3 mei is het mogelijk om:

1. 'Oplossingen voor de opgave' (de realisatie van Heraclius-Groen Staal) aandragen. Hier zijn randvoorwaarden voor en de lezer wordt verwezen naar het document "Notitie voornemen";

De in de notitie genoemde kaders en randvoorwaarden bij oplossingen voor de realisatie van de opgave zijn:

- *Een reductie van circa 5 megaton CO₂-emissie per jaar;*
- *Een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond door een verdere reductie van de emissies van onder meer (fijn)stof, PAK's, stikstof, geur en ZZS;*
- *In lijn met de Omgevingsvisie NH 2050, het programma Tata Steel 2020 – 2050: Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond en de intenties uit de Expression of Principles van juli 2022;*
- *Het project moet vóór 2030 gerealiseerd en in gebruik genomen;*
- *Het blijft voor Tata Steel mogelijk op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze kwalitatief hoogwaardig staal te produceren;*
- *De al vergunde productiecapaciteit (8 miljoen ton per jaar) van Tata Steel wordt niet gewijzigd en de kwaliteit van de producten blijft gewaarborgd;*
- *Past binnen de geldende wet-/regelgeving en beleidskaders;*
- *Is technisch uitvoerbaar en geografisch passend binnen het terrein van Tata Steel in IJmuiden (zoals uitgewerkt in de paragraaf 'Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel');*
- *De oplossing biedt de mogelijkheid om eerst op aardgas en later op basis van waterstof ruwijzer te maken.*

2. Wensen voor onderzoek naar voren brengen om mee te nemen in de MER;
3. Reageren op het participatieplan;
4. Andere suggesties, opmerkingen of vragen naar voren brengen voor het project.

Onze reactie

De Dorpsraad sluit zich aan bij de inhoud van de ingediende reactie van Frisse Wind.nu d.d. 23 april 2023. Deze reactie is als bijlage van deze brief opgenomen.

In aanvulling hierop het volgende.

De reikwijdte van het project

Het staalbedrijf bestaat meer dan honderd jaar in de IJmond. Het staat nu voor wat het zelf de grootste technologische ommezwaai in een eeuw noemt. De ingreep is zo veelomvattend en kostbaar dat je wilt dat het bedrijf dan nog een eeuw probleemloos door moet kunnen draaien. Het moet toekomstbestendig zijn. De Dorpsraad stelt vast dat dit met wat TSN nu op nu op tafel heeft gelegd ligt niet het geval is:

- Het bedrijf gaat door met erts importeren van ver om dat hier met dure energie in een dichtbevolkt gebied tot een halffabrikaat (staal) te maken om het vervolgens grotendeels te exporteren;
- Circulariteit is niet aan de orde; Nederland blijft een schrootexporteur met deze opzet
- Economische haalbaarheid blijft ook bij Heracless-Groen Staal de maatstaf voor hoeveel aan het inperken van schade aan gezondheid en milieu gedaan kan worden (waarbij wij opmerken dat ook schimmig is wie bepaalt wat economisch haalbaar is)

Economische haalbaarheid versus gezondheid

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) roept in haar recente rapport *Industrie en Omwonenden* (13 april 2023) zowel bedrijf als overheid op scherper, actiever en transparanter te zijn bij bescherming van de omgeving. Bovendien, niet de economische haalbaarheid van emissiereductie moet voortaan het vertrekpunt zijn bij vergunningverlening of aanscherping van de vergunning, maar de wenselijke emissiereductie vanuit gezondheidsoogpunt.

De notitie Voornemen Heracless-Groen Staal suggereert dat dit nu gebeurt. Er staat immers: 'Milieuaspecten zijn leidende principes'. Maar wij stellen vast dat de milieu-aspecten uit de tekst uitsluitend betrekking hebben op de (afvang en reductie van) CO2 en NIET op gezondheid. De opbrengst van Groen Staal voor omwonenden en hun leefomgeving is vaag, gering of laat nog decennia op zich wachten. Teken aan de wand: het gaat in de tekst van de notitie ook uitsluitend over 'gezonder' in plaats van 'gezond'. Economische haalbaarheid – wat doen de concurrenten ('de andere locaties' in de notitie) ?- blijft leidend.

Deze locatie met 160.000 mensen woonachtig vlak bij de staalfabriek en met kwetsbare Natura 2000 gebieden vraagt evenwel om ambitieuze milieudoelen los van wat de concurrenten elders doen. Het is een maatschappelijke en morele plicht en bovendien eigenbelang indachtig de toekomst van het bedrijf. Maatschappelijk draagvlak voor vervuilende industrie is er in Nederland namelijk nauwelijks nog.

Het minimale beschermingsniveau voor omwonenden

De Dorpsraad meent net als de OVV dat geen (of bijna geen) schade een randvoorwaarde voor de operatie van TSN moet zijn. In haar rapport stelt de OVV dat het uitgangspunt MINIMAAL moet zijn dat als gevolg van industriële activiteiten geen of hooguit - maatschappelijk geaccepteerde gezondheids- en milieuschade ontstaat. In haar rapport noemt ze het ook wenselijk de meest actuele WHO-norm te betrekken bij de evaluatie als het gaat om luchtvervuiling, omdat alle fijnstof schadelijk is. De OVV verwacht ook van alle bij de industriële activiteit betrokken partijen (bedrijf en overheidsinstanties) dat zij voortdurend controleren of wat zij doen hiermee in lijn is.

De Dorpsraad vindt dat TSN en de Provincie inzichtelijk moeten maken wat zij met de aanbevelingen van de OVV doen als het gaat om dit project. Zij ziet graag met specificaties en termijnen toegelicht hoe zij de gezondheid van omwonenden en milieu met zekerheid en zoals door de OVV omschreven, zullen beschermen.

Hoe actueel kan en wil je zijn als bedrijf? En... als overheid?

Voldoen aan de huidige milieu-eisen – ‘de meest recente milieu-eisen’ zoals het in de notitie is verwoord- betekent dat we in 2030 al met een verouderde nieuwe installatie zitten. De milieu-eisen in Nederland lopen namelijk zwaar achter op de wetenschappelijke kennis als het gaat om bijvoorbeeld luchtvervuiling. Bovendien – ook dat onderstreept de OVV – kunnen we verwachten dat we straks meer weten over schadelijkheid van stoffen en stofmengsels die nu worden uitgestoten zonder dit predikaat. Daarbij, de Best Beschikbare Technieken, de andere maatstaf voor Tata Steel voor het nieuwe plan zijn feitelijk technieken die ‘bewezen’ zijn. Ze worden anno 2023 al toegepast door de industrie, zoals ook de OVV terecht opmerkt in haar rapport. Inzetten op deze twee criteria getuigt dus van weinig ambitie. En ons inziens is het een gemiste kans omdat er veel meer innovatiekracht in de markt is. Nul schadelijke uitstoot of bijna nul schadelijke uitstoot - de wenselijke norm - is nu al technologisch mogelijk.

De Dorpsraad vraagt mede daarom dringend aan TSN en de overheid samen in te zetten voor het Tata-terrein op nul schadelijke emissie op een afzienbare termijn en oplossingen daarvoor aan te dragen. Dorpsraad wil in dit kader ook weten:

- Welke specificaties heeft TSN opgegeven aan fabrikanten voor installaties en aanpassingen in dit licht (milieu en gezondheid)?
- Wat hebben de fabrikanten daarop geantwoord?
- Realiseren bedrijf en overheid zich dat nu inzetten op bewezen technieken en bestaande milieuwetgeving onvoldoende toekomstbestendig is?

De vergunning(en)

- Het terrein van TSN wordt feitelijk herontwikkeld. Het gaat nu om drie nieuwe installaties en op termijn meer maar dit vraagt ingrijpende aanpassingen op bestaande installaties op het hele terrein. De Dorpsraad vindt dat daarom een nieuwe algehele (paraplu) vergunning voor het hele terrein op zijn plaats is. Installaties moeten in relatie tot elkaar en het hele terrein inclusief de onderaannemers worden gezien. Een geheel nieuwe vergunning voor het hele terrein is bovendien een kans op actualisatie (dringend en voortdurend gewenst aldus de OVV) en vergroot de transparantie voor burgers (en de Omgevingsdienst zelf) die nu met een honderden actualisaties op onderdelen van de verouderde revisievergunning uit 2007 te maken hebben.

Het participatieproces

Zowel TSN als overheid hebben de mond vol over kwaliteit van de besluitvorming en transparantie voor burgers. Vanwege de transparantie moeten alle vergunningen en aanpassingen in één proces afgehandeld worden, aldus de notitie.

Dat is waar het mis gaat. Het proces van vergunnen is belangrijker geworden dan dat waar het om moet gaan. Het uitgangspunt van een participatieproces is dat de samenleving er als geheel beter van wordt. Dat doel zien wij niet terug in het participatieproces dat door TSN in samenspel met de provincie is ingezet. Daarbij de opmerking dat we dit gemeenschappelijke doel niet samen hebben vastgesteld. Zo wordt een gezonde leefomgeving niet als randvoorwaarde voor industriële activiteit gezien maar wordt schade aan de omgeving voortdurend gezien als een gegeven, een logisch gevolg van de activiteit van het bedrijf. Het doel van het participatieproces lijkt gericht op het mogelijk maken van het bedrijfsplan 'Groen Staal' van TSN. Daarvoor zijn vergunningen nodig en er is grote haast om deze snel af te geven.

De Dorpsraad wil TSN en de overheid er nogmaals op wijzen dat cruciale onderdelen voor een zorgvuldig participatieproces en de daarbij behorende transparantie ontbreken. Wij denken onder andere aan:

- De Rijksoverheid overweegt Tata staatsteun te geven, maar reële beschikbare alternatieven die mogelijk minder schade opleveren voor de omgeving (zoals HBI importeren/het Minnesma-plan, veel meer inzet van schroot voor nieuw staal, het Zeesterplan of verlaging van de productie) krijgen geen volwaardige ruimte op agenda;
- De Dorpsraad ziet graag een transparante afweging tussen de opties (waaronder die hierboven genoemd) waarbij onder andere op de volgende punten wordt gewogen (in tijd): effecten op de gezondheid, daling emissies, klimaatdoelstellingen, economische belangen. De Dorpsraad ziet graag dat in het participatieproces ruimte komt om met elkaar de criteria vast te stellen;
- Hoe wordt gegarandeerd dat de gegevens en berekeningen die TSN nu aanlevert kloppen? De ervaring heeft geleerd dat gegevens vaak niet kloppen. De Dorpsraad ziet graag een garantie dat deze gegevens juist zijn;
- De Provincie heeft haar taak met betrekking tot het organiseren van participatie verlegd naar TSN. Het is niet te toetsen door de Provincie of TSN zich houdt aan de rollen, taken en het delen van informatie die is ingebracht. De wijze waarop de participatie is georganiseerd garandeert niet dat wat inwoners hebben ingebracht behouden blijft;
- Het participatietraject is door TSN en de Provincie gezamenlijk ingezet, maar de dagelijkse praktijk toont aan dat de bedrijfscultuur van TSN geen ruimte biedt aan samenspel, openheid en bij willen dragen aan het vergaren van data voor het maatschappelijke belang. Het meest recente voorbeeld is het cameratoezicht van de ODNZKG op de cokesfabriek 2. Reden voor TSN om de rechter op te zoeken. Participeren vraagt om een open bedrijfscultuur. Daardoor wordt het mogelijk om ook in situaties waarbij belangen fundamenteel verschillen, het gesprek met elkaar te hebben en te

komen tot oplossingen. Er hoort ook bij dat TSN het prettig zou moeten vinden om zichzelf te laten controleren.

- De Provincie heeft de reacties van inwoners niet zelf verzameld. Hoe weet de Provincie wat er aan reacties is gegeven en hoe borgt de Provincie dat op alle vragen van inwoners een antwoord wordt gegeven?
- TSN zal zelf antwoorden aan inwoners geven. Hoe borgt de Provincie dat het antwoord dat wordt gegeven door TSN een antwoord is van de Provincie?
- De opzet van de bijeenkomsten waren informeler en in een beperkte tijd is het plan van TSN besproken en daarna was er ruimte om informatie op te halen en deskundigen van TSN te bevragen op inhoud. Wij hebben niet kunnen constateren dat de input van inwoners geordend is verzameld, noch is er tijdens de bijeenkomsten uitgelegd hoe inwoners mee konden doen en eventuele alternatieven konden agenderen. Er was geen ruimte;
- TSN gaf tijdens bijeenkomst in WAZ aan dat datum 3 mei niet heilig is en dat zij vooral de kwaliteit van de reacties belangrijk vindt. De Dorpsraad vindt dit onduidelijk. Graag willen wij hierop een toelichting ontvangen;
- TSN heeft aangegeven er nog genoeg tijd voor participatie en dat reacties altijd in het proces kunnen worden meegenomen. Graag zien wij een procesvoorstel van TSN en de Provincie hoe dit te borgen;
- Een participatieproces is voor alle inwoners, ook degene die minder mondig of ingelezen zijn. De Provincie heeft inwoners niet in positie gebracht om volwaardig te kunnen participeren. De documenten zijn moeilijk leesbaar, het is onduidelijk wat er precies onder participatie wordt verstaan en welke vragen inwoners moeten stellen om de leefbaarheid en gezondheid te borgen. Ook zijn er geen onafhankelijk deskundigen ter beschikking aan inwoners gesteld om hen voorafgaand aan de bijeenkomsten door TSN georganiseerd kennis te vergaren, zich een beeld te vormen en daarna in gesprek te laten gaan met TSN. De Provincie heeft met deze opzet een grote verantwoordelijkheid voor het stellen van de vragen bij de inwoner neergelegd en ervoor gekozen om de inwoners niet te beschermen;
- De Dorpsraad wil in dit licht nogmaals naar het rapport van de OVV wijzen. De wijze waarop dit participatieproces verloopt is namelijk precies waarvoor de raad waarschuwt. 'Inwoners vrezen dat het economisch belang en de werkgelegenheid van TSN altijd op de eerste plaats komen en dat de gezondheidsrisico's voor omwonenden een ondergeschikte rol hebben.' De wijze waarop het participatieproces nu is vormgegeven bevestigt dit beeld.

Samenvattend: de Dorpsraad vraagt u met klem het participatieproces anders in te richten en de hierboven gevraagde aanpassingen door te voeren.

Wij behouden ons het recht voor relevante aanvullingen op deze reactie ter completering u te doen toekomen.

Met vriendelijke groet uit Wijk aan Zee,

Namens de Stichting Dorpsraad Wijk aan Zee

Hoogachtend,

V. van Waardenburg
voorzitter

A.W. van Lochem
secretaris

Bijlage: Frisse Wind.nu reactie Heracless d.d. 23 april 2023